

contemporană reprezentată de Michael Holquist (SUA), André Belleau (Canada), Ken Hirsckop (Anglia) etc.), derivate la rândul lor din *teoria dialogică*/ *dialogismul* lui Mihail Bahtin cu toată constelația sa conceptuală: *polifonie, heteroglo-sie, intertextualitate, context cultural și social, ideologie etc. și un proiect cu o identitate aparte* în cadrul larg al studiilor culturale, dictat de probleme specifice ale societății în care ne aflăm. În cazul în care articolele incluse în revista noastră vor avea deocamdată caracterul difuz al unui început de drum, de conexiune slabă la practicile globale ale domeniului (nu voi insista aici asupra cauzelor), vă rugăm să aveți îngăduință și chiar

să contribuiți dialogic la inventarea și reșezarea noastră conceptuală.

Vom înlesni, așadar, articolele cu preocupări teoretice și interpretative din aria studiilor culturale, unde literatura, spre exemplu, e un fenomen cultural ca oricare altul în contextul timpului său. Totuși, pentru a crea un pandant la reducerea numărului de studii literare, care au generat prin transformare de sine și împrumut de metode noua și extrem de prolifică direcție de cercetare, am rezervat un loc aparte, în titlul revistei și în spațiul unor rubrici, literaturii și promovării ei. Promitem să facem gesturi similare și în cazul celorlalte arte.

Șeful Secției de Studii și Cercetări, Biblioteca Municipală
„B. P. Hasdeu”

Ivan PILCHIN

DIALOGICA, O NECESITATE

Într-o lume în care cuvântul a cedat în fața imaginii, într-o lume în care apocalipsele par a se realiza în zona științelor umaniste, apariția unei reviste de studii culturale și literatură ar putea trezi o curiozitate aproape ironică. Încă o revistă? – s-ar întreba unii. Da, încă una. Ce ne interesează însă e contextul în care apare. Este vorba de o revistă al cărui fondator este o bibliotecă publică de tradiție. Aliona Grati, redactorul-șef al publicației, are în spate o vastă experiență de redacție, mă refer aici la tot ce a făcut dânsa la revista *Metalitaratură*, dar mă gândesc și la toate studiile și cercetările pe care le-a sem-

nat de-a lungul anilor. *Dialogica*, titlul pe care l-a găsit Aliona Grati pentru noua revistă, sugerează o arhitectură culturală care te scoate din spațiul strict textual și chiar literar al culturii. Inter- și transdisciplinarizarea lumii în care trăim – iată ținta de cercetare anunțată. Și, din acest moment, nu știu dacă mai este nevoie să căutăm argumente pentru noul proiect.

Trebuie să recunoaștem, la Chișinău apar câteva reviste bune, preocupate mai ales de literatură. Degetele unei mâini ne ajung pentru a le enumera. Important în acest caz nu este *ce*, ci *cum* vom realiza. Reviste literare există și ele își

fac treaba. Ce propune noua publicație? O combinație complexă în spiritul epocii, un dialog al artelor și domeniilor culturale cu știința, o interacțiune a domeniilor artistice cu cele exacte, o întrepătrundere a realităților cotidiene atât de firească astăzi. Dialogul este o formă de viață, una superioară, înzestrată cu înțelegerea Celuilalt, una care se raportează la o geografie culturală. Dialogul pornește de la o estetică a cunoașterii și, în acest sens, transformă comprehensiunea din pasivitatea observației în acțiunea descoperirii și a înțelegerii. Dimensiunea dialogică presupune un peisaj al cunoașterii și al înțelegerii fenomenului cunoașterii în sine. Omul dialogic nu se oprește la semne și semnificații, el dorește să le afle mecanismele interioare, mobilurile ascunse, esența și originile, ultimele, *volens nolens*, îl vor aduce la originea lucrurilor și a lumii. Iar revenirea la acel punct zero a dus de fiecare dată dacă nu la îndoială, atunci, cel puțin, la încercarea de a revizui lumea și rosturile ei inițiale. Astfel, gestul dialogal (deschiderea spre alteritate), cu atât

mai mult cel dialogic (înțelegerea și interpretarea alterității), înmulțește lucrurile necunoscute ale lumii, dându-le, aproape mereu, o altă configurație. Căci dialogul nu poate exista fără polisemie, cea care le hrănește pe toate care se supun interpretărilor de orice fel. Echivocul limbajului creează senzația de realitate care poate fi interpretată, el produce sentimentul de realitate la care omul se raportează în mod continuu. Și simțul realității, al lumii îmbracă, în primul rând, forme dialogale, așa cum cea mai facilă formă de interacțiune cu lumea este comunicarea (verbală, paraverbală etc.).

O revistă în care să se întâlnească produse intelectuale diferite din punct de vedere tematic, metodologic și estetic este necesară din plin la Chișinău și noi o salutăm cu toată deschiderea, căci o bibliotecă mereu e în pas cu lumea și necesitățile ei. Necesitatea omului dialogal de a cunoaște, nevoia lui de *Dialogica* este actuală acum ca niciodată.